

גאווה דיגע רעיונות

פרשת וזרח תשפ"ג, עלון מס' 469

צו קויפן איינער פון דער מחבר'ס ספרים, און באשטעלן אז עס זאל אנקומען ביי דיין טיר, ביטע שיק אן אימייל צו:

valt3285@gmail.com

אדער קענט איר קוקן ביי:

<https://amzn.to/3eyh5xP>

(וואו איר קענט אויך זעהן די באריכטן)

מיר פארשפרייטן הערליכע דברי תורה איבער דעם גלאָב

קאָנאָדע • טשילע • טשיינאַ • טשעכיי • ענגלאַנד • פֿראַנקרייך • דייטשלאַנד • גיבראַלטאַר • האַלאַנד • בראַזיל • ארגענטינע • עסטרייך • אויסטראַליע • בעלגיע • אונגאַרן • אינדיאַ • ארץ ישראל • איטאליע • מעקסיקא • פאַנאַמאַ • פּוילן • רוסלאַנד • דרום אפריקע • שווייץ • אוקריינאַ • פאראייניגטע אַראַבער עמיראַטעס • ארצות הברית • ווענעזועלאַ

צו פֿאַרבינדן די טויזנטער לייענער און באַקומען די גליונות בחינם, אָדער צו שיקן הערות אָדער תשובות, ביטע פֿאַרבינדט אייך מיט הרב יהושע אַלט YALT3285@GMAIL.COM

דער גליון ווערט געליינט אין זעקס קאָנטינענטן און אין איבער פּערציג לענדער ארום דער וועלט. לעילוי נשמת הרב שלום דובער בן הרב יצחק ז"ל והרב צבי בן הרב שמואל זאנוויל ז"ל

This newsletter can also be viewed at <https://bit.ly/3z9qF5E>.

דעם נוזלעטער קען מען אויך זען און אידש ביי <https://bit.ly/38RvdTI>

Pour voir ou télécharger la version Française: <https://parshasheets.com/?s=Fascinating+Insights>.

אפשר לקרוא את עלון זה בעברית באתר: הורדות-עלונים/רעיונות-מדהימים-הורדות-עלונים/ <https://www.dirshu.co.il/category/>

דער מחבר ערלויבט און שטיצט סיי ווער עס וויל פארשפרייטן דעם גליון צו דעם ציבור.

זאַרגן פאַר אנדערע און גוט האַרציגקייט

גוט האַרציגקייט איז וואָס מאַכט דאָס מענטשהייט פֿאַרטראַגן, ווייל יעדער איינער דאַרף אנקומען צו די הילף פון א צווייטן. אט זענען עטליכע וואוילע אקטן וואָס זענען נויטיג פֿאַר די מענטשהייט צו פונקציאָנירן געהעריג: אויסדריקן דאגות צו אַ נאנטע, באַרגן עפעס פון אַ שכן, עמיצער וואס קען דיר דערפרייען ווען איר פילט אַראָפּ, הילף נאָך א געבורט, באַקומען אַ טרעמפּ (רייד), מענטשן צו העלפֿן טראגן שווערע פעקלעך, א מדריך אדער א משפיע וואס קען דיר ווייזן די גוטע וועג, און די גרויס גוט האַרציגקייט וואָס עלטערן טוהן פֿאַר זייער קינדער. אפילו נאכדעם וואס דער מענטש איז נפטר, איז ער אפהענגיק אין די גוטסקייט פון אנדערע – מיט'ן מסדר זיין די לוויה, די קבורה א.א.וו.

אין גוט האַרציגקייט קען אויך אריין גערעכענט ווערן סערוויסעס וואס מען טוט צושטעלן פֿאַר אַפּצאָל. אין א רעדע וואס הרב ירוחם לבוביץ ז"ל האט געהאלטן די צווייטן טאג שבועות (דעת חכמה ומוסר א:נו), האט ער אונטערגעשטראכן אז עס איז א טעות צו טראכטן אז אן אייגענטימער פון א געשעפט טוט נישט חסד. א מענטש האט נישט קליידער, גייט באַרוועס, איז הונגעריג און דאַרשטיג און אַ קראָם באַזיצער (בעל הבית פון א געשעפט) געבט אים קליידער, שיד, עסן און טרינקען. איז פארהאן א גרעסערע חסד ווי דעם? קענט איר האבן טענות אַז ער נעמט געלט פֿאַר זיינע באַדינונגען, דארף ער דען נישט שטיצן זיין משפחה אויף דער אופן? אָבער, אַ מענטש קען אויסמעקן אַלע די דערגרייכונגען מיט איין נאַרישע געדאַנק - אויב ער מיינט אַז ער טוט אַלעס פֿאַר זיין אייגענע טובה. אַזוי, למשל, אויב אַ מענטש איז אַ בעקער, זאָל ער טראַכטן, "מיין הויפט ציל אין באַקן ברויט איז אַז אידן וועלן האָבן צו עסן, און ווייל אידן און מיין משפחה דאַרפֿן אויך צו עסן, מוז איך פֿאַרדינען געלט מיט'ן באַקן ברויט ווייל אַנדערש וועל איך נישט קענען ווייטער מאַרגן באַקן און העלפֿן מענטשן ווידער."

[שוואכע פּערסיסטאַנס](#)

טראכטן וועגן דעם יום המיתה קען אונז העלפן בלייבן ביים לעבן! און אויך, איינער פון די וועגן צו קעמפן דעם יצר הרע איז זיך צו דערמאנען דעם טאָג פון טויט (עייך ברכות ה.).

אויב מיר וואלטן געשריבן אונזער אייגענע הספד, וואָס וואָלטן מיר געזאגט? אויב מיר וואלטן געשריבען צוויי הספדים - איינס וואס מען וואלט דערמאנט אויב מיר וואלטן היינט געשטארבן און דער צווייטער אידעאלע הספד ווי אזוי מיר וואלטן געוואלט צו ווערן דערמאנט - ווי אזוי וואלטן די צוויי געווען אנדערש? און אויב מיר וואלטן געלייענט אונזערע אידעאל הספד יעדער טאָג ווי אזוי וואָלטן מיר געווען אנדערש?

מיט האפענונג צו פֿאַרבעסערן זייער לעבן דורך סימאָליטינג זייער פטירה, האבן מער ווי 25,000 מענטשן אנטייל גענומען אין א מאַסע "לעבעדיגע לוויה" באַדינונגס אין דרום קארעע אין די ערשטע זיבן יאָר (געעפנט אין 2012). אַ סך האָבן זיך באַטייליגט אין דער דאָזיגער געשעעניש, פֿון צענליגער ביז פענסיאָנערן. זיי האבן געטראָגן תכריכים, גענומען בילדער פון די "לוויה", געשריבן זייערע לעצטע צוואות און געלעגן בערך צען מינוט אין אַ פֿאַרמאַכטן אָרון. Hyowon Funeral Company האט אנגעהויבן פֿאַרשלאָגן די לעבעדיגע לוויות צו העלפֿן מענטשן אָפּשאַצן זייער לעבן, און זוכן מחילה און מאכן שלום מיט משפּחה גלידער און חברים. באַטייליגטע זענען געפירט דורך טונקעלע און שרעקעדיגע טרעפּ דורך אַ מענטש אנגעטאן ווי אַ "דזשאָזאַנג סאַדזשאַ", די קאַרעישע ווערסיע פון אַ גראָב ריפּער, אין אַ פינסטערע פּלאַץ אָנגעפילט מיט אָרנות. דא האט מען זיך פארשטעלט אין תכריכים, און פייערלעך פארשריבן זייערע לעצטע צוואות און אנזאגן צו זייערע באַליבטע, ווען טייל האבן געלייענט זייערע צוואות. איין באַטייליגטער האָט געזאָגט, "מיין זון, אין די מאָמענט ווען דו ביסט געבוירן געוואָרן, ביסטו געוואָרן מיין וויכטיגסטער אוצר, מיט אַ צעבראכן האַרץ מוז איך דיך איבערלאָזן. ביטע געב אַכטונג אויף דיין פאטער, און איך האָף אז דו וועסט מיר שטענדיג געדענקען און אָפּהיטן די זכרונות פון אונז ביידע." נאָכדעם ווי מערסטענס טייל פֿון די גרופּע האָט זיך געזענגט, זענען די לייכטן אויסגעלאָשן, זיי זענען אַריין אין די קעסטענעס און זיך געלעגן. קומט אַן דער "מלאך המוות" און פאַרמאַכט די ארונות, איבערלאַזנדיג די באַטייליגטע אין אַ גאַנצע פינצטערניש און שטילקייט, צו געבן אַ צען מינוטיגע טויט-געשעעניש. (דערמאנט דאס נישט פון די אידן אין די מדבר וועלכע האבן זיך געלייגט אין זייערע קברים יעדער תשעה באב?)

געבן א האנט – לחיצת יד

מען פירט זיך אז ווען מען מאכט א הסכם מיט איינער אדער מען זאגט עפעס צו, געבט מען א האנט. וואו זעהן מיר דאס צום ערשן מאל אין די תורה הקדושה? אין פֿינף ערטער ווערט דער נאָמען פֿון יעקב אָנגעשריבן אין גאַנצן מיט'ן אות ו' (יעקוב), בשעת אליהו ווערט געשריבן אין פֿינף ערטער פעלנדיג דעם ו' (אליה). יעקב אבינו האט גענומען אן אות פון אליהו'ס נאמען אלס משכון אז אליהו הנביא וועט קומען און מעלדן די גאולה פאר יעקב אבינו'ס קינדער (ויקרא כו, מב, רש"י). דער מהר"ל זי"ע (גור אריה שם) איז מסביר אז ביים געבן א משכון האט מען געגעבן א האנט (עיינ משלי ו:א, ג). דער אות ו' איז עהנליך אין אויסזעהן צו א פינגער, און פינף פון זיי פֿאַרשטעלן די האַנט, וואָס מען האט געגעבן אלץ זיכערהייט. מיט'ן נעמען דעם ו' פון אליהו הנביא פינף מאל, האט יעקב אבינו גענומען זיין "האנט" אלס זיכערהייט צו פארזיכערן אז ער וועט אויסלייזן זיינע קינדער. דאס ווערט אויך אנגעצייכנט דורך דעם וואס דער גמטריא פון ו' איז זעקס, און פינף מאל זעקס איז 30. דאס ברענגט אונז צו דער משנה (אהלות א, ח) וואס זאגט אז די האנט באשטייט פון דרייסיג חלקים.

וואו טרעפן מיר אין תורה אַ מקור צו א האנטדריק ווען מען באגריסט א צווייטן? הרב דסלר ז"ל (1892-1953) האט מסביר געווען (ספר זיכרון למכתב מאליהו, ב) אז באגריסן און בענטשן א צווייטן (ווען מען באגריסט א מענטש מיט שלום איז דאס א צורה פון ברכה) מיט א לחיצת יד האט א מקור אין תורה. פארוואס האט יעקב אבינו געדארפט לייגן זיינע הענט אויף אפרים און מנשה ווען ער האט זיי געגעבן א ברכה (בראשית מח, יד)? דער ענטפער איז אז ווען עס איז פארהאן א פארבינדונג צווישן דער וואס געבט די ברכה (דער נותן) און דעם וואס נעמט עס אן (דער מקבל), דורך די הענט ביים געבן די ברכה, האט די ברכה א שטארקער ווירקונג. אזוי אויך זאגט דער תפארת שלמה זי"ע (תרמ"ו-תרס"א) (מועדים, שמיני עצרת, ד"ה שבעת) אז די הענט דינען אלס א כלי פון ברכה, דערפאר באַגריסט מען זיך מיט א האנט.

ר' אלט זכה ללמוד תחת הרה"ג מרדכי פרידלענדער זצ"ל והוסמך לרבנות על ידי הרה"ג זלמן נחמיה גולדברג זצ"ל. ר' אלט הוציא ארבעה ספרים במגוון נושאים בענייני יהדות ומחשבת ישראל. כתביו מופיעים באנגלית, אידיש, עברית, גרמנית וצרפתית.